

Handlingsprogram enligt LSO för kommunerna i södra Hälsingland 2016-2018

Skicklighet Kunskap Lojalitet Uppmärksamhet

Omtanke Mod Takt Uthållighet

Innehållsförteckning

1. BAKGRUND.....	3
2. METOD.....	3
3. SYFTE OCH MÅL.....	4
4. ANSVARFÖRHÅLLANDEN.....	8
5. FÖREBYGGANDE VERKSAMHET OCH SAMHÄLLSSKYDD.....	9
6. ORGANISATION FÖR RÄDDNINGSTJÄNST.....	12
7. TILLSYN UTIFRÅN LAG OM SKYDD MOT OLYCKOR.....	14
8. OLYCKSUNDERSÖKNING.....	18
9. SAMVERKAN – AVTAL.....	19
10. UPPFÖLJNING.....	19
11. BILAGOR.....	19

1 BAKGRUND

Samhället har ansvar för förebyggande och skadeavhjälpande räddningstjänst och detta ansvar finns reglerat i olika former. Till största delen regleras samhällets ansvar i (SFS 2003:778) Lag om Skydd mot Olyckor, **LSO** samt i tillhörande förordning (SFS 2003:789), **FSO**. I lagen framgår ansvarsfördelningen mellan de enskilda, kommunen och staten, vidare tydliggörs bl a kriterierna för räddningstjänst. I lagen anges att kommunen är skyldig att utarbeta ett handlingsprogram för skydd mot olyckor. Kommunen skall redovisa egna verksamhetsmål utifrån de grundläggande verksamhetsmål som anges i lagen. Dessa mål utgör kompletteringar till de övergripande nationella målen för verksamheten skydd mot olyckor. Föreliggande kommunala handlingsprogram motsvarar det krav som anges i LSO.

Handlingsprogrammet gäller för kommunerna; Bollnäs Ovanåker och Söderhamn i södra Hälsingland.

I detta handlingsprogram kommer stort fokus och resurser läggas på det förebyggande arbetet mot olyckor. Syftet med detta är att satsade resurser där ger största samhällsnyttan.

2 METOD

Handlingsprogrammet omfattar de tre kommunernas geografiska yta och omfattar alla de verksamheter som bedrivs inom kommunen. Riskanalyser har genomförts brett i samtliga medlemskommuner och redovisas i bilagor till detta handlingsprogram.

Analysen har byggt på riskinventering, riskvärdering som mynnat ut i en riskmatris. Utifrån sammanställda matriser redovisas säkerhetsmål.

Med stöd av ovanstående har Kommunalförbundet södra Hälsingland (KFSH) utarbetat övergripande målsättningar för handlingsprogrammet. För verksamheterna samhällsskydd, säkerhet och beredskap har målen delats upp som säkerhets- och prestationsmål. Dessa redovisas samlat i detta handlingsprogram för södra Hälsingland.

Programmet har skickats för samråd till de intressenter som kan antas vara särskilt berörda av dess innehåll.

Handlingsprogrammet fastställs av förbundets direktion och gäller för innevarande mandatperiod. Revideringar av handlingsprogrammet kan komma att ske om behov föreligger. Handlingsprogrammet skall vara ett levande dokument både för verksamheten och kommunerna.

3 SYFTE OCH MÅL

För att beskriva och politiskt förankra förbundets och kommunernas ambitionsnivå och målsättning med Räddningstjänstverksamheten i enlighet med LSO har föreliggande handlingsprogram tillkommit.

3.1 Programmets syfte och övergripande målsättningar

Handlingsprogrammet omfattar den fredstida organisationen för räddningstjänst, samt medlemskommunernas kommunala verksamheter där riskanalyser genomförts. Denna utgör också den kommunala räddningstjänstens stomme vid höjd beredskap. Organisationen för höjd beredskap fastställs i kommunala beredskapsplaner. Planering och övriga förberedelser för höjd beredskap som skall ske i fredstid och ligger inom Räddningstjänsten södra Hälsinglands ansvar.

Syftet med handlingsprogrammet är att:

- Beskriva olycksriskerna i kommunen
- Ange målsättningarna för KFSH:s skadeförebyggande verksamhet
- Ange målsättningarna för KFSH:s räddningstjänstinsatser
- Redovisa förmågan hos KFSH:s räddningstjänstverksamhet och hur den är organiserad
- Redovisa den förmåga som avses att skaffas under mandatperioden
- Redovisa KFSH:s skadeförebyggande verksamhet och ansvar vid onormala och extraordinära händelser

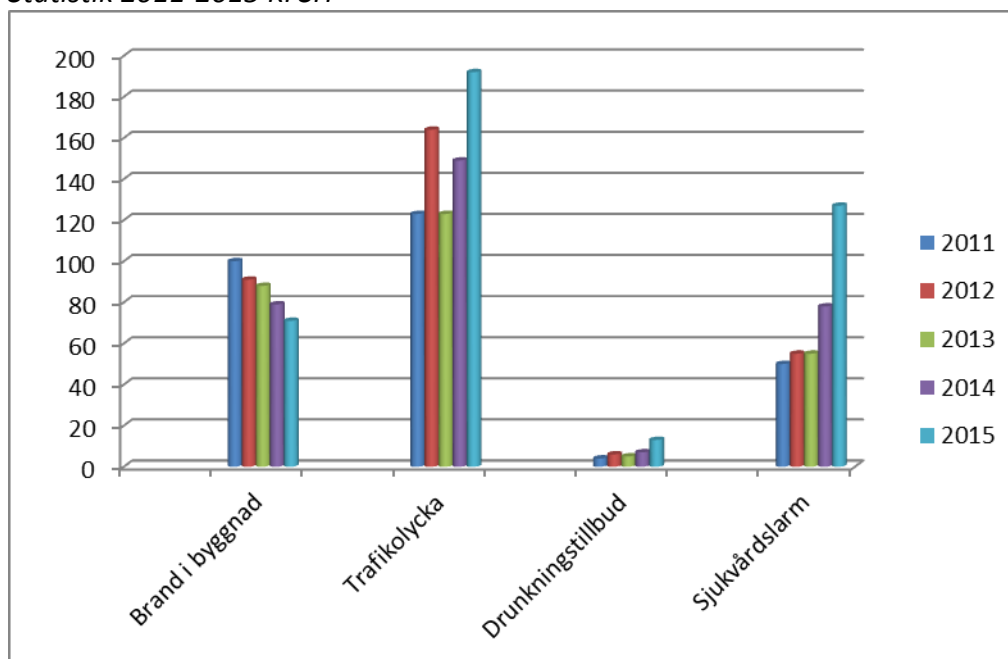
Programmets övergripande målsättningar är att:

- Skydda liv, miljö och egendom
- Hålla skadekostnaderna inom kommunerna på en låg nivå
- Räddningstjänstverksamheten skall arbeta i olyckans tre skeden före, under och efter insats
- Räddningstjänstverksamheten skall vara optimerad utifrån riskbilden
- Långtgående samverkan skall ske för att upprätthålla kvalificerad, räddningstjänstverksamhet
- Tydliggöra ansvaret vid onormala- och extraordinära händelser

3.2 Nationella mål

Intentionerna med lagen om skydd mot olyckor formulerades enligt detta; Färre ska dö, färre ska skadas och mindre ska förstöras. Antalet olyckor ska minimeras.

Statistik 2011-2015 KFSH

I lagen beskrivs två nationella mål, vilka är;

Det första nationella säkerhetsmålet: LSO Kap 1 §1. Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena **tillfredsställande** och **likvärdigt skydd** mot olyckor.

Det andra nationella prestationsmålet: LSO Kap 1 §3. Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom **godtagbar tid** och genomföras på ett **effektivt sätt**.

Den enskilde har utifrån Lagen om skydd mot olyckor ett tydligt ansvar för sitt eget skydd och sin säkerhet. Den enskilde är i lagens mening varje medborgare, juridisk person som äger/hyr ett boende alt. driver någon form av verksamhet i kommunerna.

3.3 Lokala verksamhetsmål

I södra Hälsingland har de nationella målen brutits ner till lokala verksamhetsmål, dessa mål har delats upp i två grupperingar, säkerhetsmål och prestationsmål. De förra skall ses ur ett medborgarperspektiv och de senare ur ett organisationsperspektiv. En tydlig inriktning skall ligga på det förebyggande arbetet för att förhindra olyckor och begränsa följderna av olyckor i samhället.

3.4 Övergripande säkerhetsmål för kommunala verksamheter.

Kommunledningarna i södra Hälsingland ska (jobba med) risk- och säkerhetsfrågor utifrån antagna program. Direktions beslut om handlingsprogrammets innehåll ska vara känt och accepterat i de tre kommunledningarna.

3.5 Planering

Vid allt planarbete skall rikshänsyn tas och målsättningen skall alltid vara att nya och förändrade översikts- och detaljplaner skall vara riskneutrala eller innebära reducering av samhällets olycksrisker.

Genom noggranna och breda förstudier och samråd säkerställs att riskpåverkan belyses på ett relevant sätt. KFSH skall erbjuda och delta med sin kompetens inom detta område för att målsättningen skall uppnås.

3.6 Myndighetsuppgifter

Myndighetsarbetet skall bedrivas samordnat för att bredda perspektivet och ge medborgarna ett samlat och effektivt stöd i det olycks- och skadeförebyggande arbetet.

Myndighetsutövningen inom Lag (2003:778) om skydd mot olyckor med tillhörande förordning (2003:789) om skydd mot olyckor utövas av Kommunalförbundet södra Hälsingland och dess räddningstjänst.

3.7 Samhällsskydd, säkerhet och beredskap

Området Samhällsskydd, säkerhet och beredskap, med fokus på Räddningstjänst, beskrivs och preciseras på ett mer detaljerat plan då föreliggande handlingsprogram utgör ett av verksamhetsområdets mest styrande dokument. Andra viktiga styrdokument för verksamhetsområdet är de kommunala planerna för krishantering, informationssäkerhet och respektive kommuns säkerhetspolicy gällande riskhantering – internt skydd.

3.7.1 Säkerhetsmål

I medlemskommunerna jobbar KFSH för att färre ska dö eller skadas i olyckor, miljöhänsyn vid insatser samt att skadorna ska minimeras. Detta sker primärt genom råd, information och utbildning till invånare och allmänhet.

Invånarna i södra Hälsingland skall känna sig trygga i sina boenden och i vardagen

Inom KFSH skall det finnas den kompetens och den kunskap inom området som efterfrågas av kommuninvånaren.

- Vardagen skall upplevas trygg och säker
- I verksamheter där tillsyn bedrivs av KFSH enligt antagen tillsynsplan, och SBA bedrivs, skall ingen omkomma i bränder
- Utsatta grupper i samhället skall beredas särskild uppmärksamhet
- I bostäder i södra Hälsingland ska det finnas minst en fungerande brandvarnare
- KFSH ska bistå med råd- och information till den enskilde så att intentionerna i lagstiftningen nås

3.7.2 Prestationsmål

För att möta de uppställda säkerhetsmålen redovisas nedan hur detta skall hanteras/mötas genom att beskriva prestationsmål.

- Räddningstjänsten skall ha erforderligt antal och geografiskt placerade taktiska enheter för att initialt kunna göra insatser inom godtagbar tid för att hindra och begränsa bränder och andra olyckor inom KFSH:s geografiska yta. Närmast tillgängliga enhet/er skall kunna larmas och påbörja insatser för att bryta negativa händelseutvecklingar senast inom 30 minuter.
- Räddningstjänsten skall själva och/eller i samverkan kunna upprätthålla en organisation med rätt kompetens och tillräcklig uthållighet vid insatser som är av normal karaktär inom KFSH:s geografiska område.
- Boende i områden med insatstider > 30 min i södra Hälsingland skall erbjudas information om adekvata brandskyddsåtgärder för att öka den egna säkerheten.
- Tillsyner enligt antagen tillsynsplan skall följas för ett tryggare och säkrare samhälle. Fokus under programperioden är de olika boendeformerna för nyanlända och där folk sover i för dem okänd miljö.
- Räddningstjänsten skall verka för att minimera miljöskador vid insatser inom sitt ansvarsområde.
- Livräddande åtgärder ska kunna påbörjas i hela förbundet omedelbart vid framkomst med den personalkompetens som finns.
- I Hälsingland finns en fungerande och övad samverkansorganisation som ska ha förmåga att leda större insatser i området.
- Inom områden där insatserna ökat över tiden skall åtgärder vidtas för att minska antalet larm och dess konsekvenser. Gäller trafikolyckor, drunkning, sjukdomslarm m m.

- Olyckor med dödlig utgång eller med svårt skadade ska utredas för att få ett underlag för att förbättra det förebyggande- och skadeavhjälpande arbetet. Utvärdering ska ske efter halva programperioden och vid programperiodens slut.

3.7.3 Målsättningar och förmåga

Målsättningen inom förbundet är att rätt kompetens upprätthålls för de uppgifter som ska utföras.

Kravet på personal som utför; förebyggande verksamhet, planerar, leder och genomför räddningsinsatser samt följer upp räddningsinsatser skall ha adekvat utbildning, kompetens och erfarenhet för uppgiften.

Om inte förmågan och kompetensen finns inom förbundet för uppgiften skall förmågan skaffas omgående.

Varje år ska en förmågebeskrivning tas fram och redovisas för ledningsgruppen och följas upp så att verksamheten kvalitetssäkras.

4. ANSVARFÖRHÅLLANDEN

Samhället har alltid drabbats av olyckor som medfört större eller mindre skador på människor, egendom eller miljö. För att förhindra onödigt stort lidande för medborgarna och samhället har samhället solidariskt ansvarat för en effektiv räddningstjänst. Detta ansvar regleras ytterst av LSO och FSO. Kommunalförbundet södra Hälsingland (KFSH) har ett ansvar gentemot medlemskommunerna Ovanåker, Bollnäs och Söderhamn att upprätthålla en organisation för förebyggande och operativ räddningstjänst utifrån de nationella målen i LSO. Strategiska beslut för att upprätthålla detta tas av direktionen.

4.1 Räddningstjänstbegreppet

Med räddningstjänst avses enligt LSO 1 kap. 2 § de räddningsinsatser som staten eller kommunen skall svara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö.

Motiven för samhällets ingripande definieras efter följande kriterier:

- Behovet av ett snabbt ingripande
- Det hotade intressets vikt
- Kostnaderna för insatsen
- Omständigheterna i övrigt

LSO fastställer följande som statlig räddningstjänst:

- Fjällräddningstjänst
- Flygräddningstjänst
- Sjöräddningstjänst
- Efterforskning av försvunna personer i andra fall
- Miljöräddningstjänst till sjöss
- Räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning

4.2 Lokala ansvarsförhållanden

Handlingsprogrammet omfattar geografiskt Söderhamns-, Bollnäs- och Ovanåkers kommuner. Beträffande hamnar och dess gränser i vatten redovisas detta i bilaga 1.

Förbundsdirektionen för Kommunalförbundet södra Hälsingland fastställer och antar organisation, övergripande målsättningar och ekonomiska ramar för medlemskommunernas verksamhet för skydd mot olyckor genom handlingsprogrammet och årliga budgetramar.

Kommunalförbundet södra Hälsingland ansvarar, genom förbundsordning och reglemente, för områdena samhällsskydd, säkerhet och beredskap. Dessutom ansvarar KFSH för tillståndshantering av alkohol, tillsyn av tobak, folköl och receptfria läkemedel. Förbundets direktion antar årligen verksamhetsplan för verksamheten som verkställs i sin helhet av Kommunalförbundet södra Hälsingland. Direktionen har mandat att anta närmare riktlinjer inom området under mandatperioden. Kommunalförbundet har via förbundsdirektionen helhetsansvaret i medlemskommunerna att sotning och brandskyddskontroll genomförs enligt lagar och föreskrifter.

Kommunernas Krisledningsnämnder ansvarar för hanteringen vid "Extraordinära händelser", medan detta centrala ansvar planeras och administreras i sin helhet via Kommunalförbundet södra Hälsingland. Förbundschefen skall verka för att handlingsprogrammet, tillhörande policydokument och riktlinjer följs upp och att kunskap om dess tillämpning sprids inom organisationen. Förbundschefen skall dessutom tillse att en kontinuerlig utveckling och anpassning inom området sker.

I medlemskommunernas verksamheter förutsätts att eget ansvar tas för att jobba systematiskt med brandskydd och annat olycksförebyggande arbete.

5 FÖREBYGGANDE VERKSAMHET OCH SAMHÄLLSSKYDD

5.1 Risker

Förutom de risker som föranleder räddningstjänst (finns beskrivet på annan plats i handlingsprogrammet) har Kommunalförbundet södra Hälsingland medlemskommunernas uppdrag att samordna verksamheten utifrån *Lag (2006:554)*

om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Med en extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser. Analyserade risker utifrån extraordinära händelser finns beskrivet i respektive medlemskommuns risk- och sårbarhetsanalys, bilaga 2.

5.2 Riskanalys

I den kommunala riskanalysen avseende räddningstjänstriskerna, fortsättningsvis benämnd riskanalysen, framgår aktuell riskbild. Statistik för åren 2011-2014 ligger delvis till grund för bedömning av den framtida riskbilden. Utmärkande inom olika olycksområden utifrån statistik är; Trafikolyckor, IVPA (I Väntan På Ambulans) samt Drunkningstillbud. Insatser för att minska larm inom dessa områden avses att initieras och jobbas med under mandatperioden.

Riskbilden är den viktigaste dimensionerande faktorn för den kommunala räddningstjänsten. Kommunalförbundet södra Hälsingland deltar i arbetet med den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen genom de kommunala riskhanteringsgrupperna och som en del i detta ingår riskanalysen

Analysen har arbetats fram för att:

- Identifiera och värdera risker
- Upprätta åtgärdsförslag och rutiner som syftar till att förebygga riskerna eller begränsa konsekvenserna om de resulterar i en skada
- Ha en anpassad operativ räddningstjänstorganisation
- Upprätta planer för Räddningstjänstens övningsverksamhet
- Prioritera investeringar inom räddningstjänstverksamheten

Riskbilden domineras av risker kopplade till:

- Trafikolyckor på både större och mindre vägtyper inom förbundet
- Ständigt ökande andel sjukvårdslarm/IVPA larm
- Drunkningstillbud samt drunkningar som ökar
- Riskutsatta grupper med eget boende i olika bebyggelse
- Farlig verksamhet
- Naturolyckor i form av skyfall, översvämningar, skogsbränder, stormar och annan extrem väderlek med beaktande av klimatförändringar
- Publika lokaler

5.3 Farlig verksamhet

Enligt 2 kap 4 § LSO framgår att *”Vid en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka skall orsaka allvarliga skador på människor eller miljö, är anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen skyldig att*

i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador.”

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har i samråd med berörda kommuner och med stöd av 2 kap. 3 § FSO beslutat att följande anläggningar inom Kommunalförbundet södra Hälsingland geografiska område skall omfattas av ovanstående skyldigheter:

- Kraftverksdammen Ljusne strömmar (Söderhamns kommun)
- Kraftverksdammen Ljusnefors (Söderhamns kommun)

Följande anläggningar och verksamheter hanterar farliga ämnen i sådana mängder att de omfattas av *Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarlig kemikalieolycka (Seveso)*, och därmed även 2 kap. 4 § LSO:

Anläggning	Kommun	Ämne	Anmärkning
Söderhamn Nära	Söderhamn	Gasol	Seveso III
Vallviks Bruk AB, Vallvik	Söderhamn	Metanol Natriumklorat Svavelsyra Klordioxid Svaveldioxid Gasol	Seveso I
Almer Oil & Chemical, Sandarne	Söderhamn	Flygfoto-gen Flygbensin Etanol Diesel	Seveso III
Sunds Industrier	Söderhamn	Fluorvätesyra	Seveso III
(Arizona Chemical	Söderhamn	Ejektorolja)	

5.4 Övriga riskobjekt

Hällåsen / Norralatunnlarna (OKB)	Söderhamn
E-Center	Söderhamn
Sjukhuset Bollnäs	Bollnäs
Tuppzhuset	Bollnäs

I det geografiska området finns även två älvar, Ljusnan och Voxnan, som är att anse som riskobjekt då översvämningar till följd av höga flöden kan innebära en risk för liv, hälsa eller miljö. Räddningstjänsten skall arbeta för att insatskort och enklare insatsplaner finns tillgängliga med

tillfredsställande uppdatering, för dessa objekt. För dammbrott i Ljusnans och Voxnans vattensystem finns en beredskapsplanering.

5.5 Vattentäkter

Större vattentäkter.	Bollnäs	Ovanåker	Söderhamn
	Flästa	Gammelhomna	Kinstaby
	Glössbo		Ålsjön

Vattentäkter och skyddsområden för vattentäkter finns kartlagda och redovisas digitalt på karta vid varje larm för operativ räddningstjänstpersonal.

6 ORGANISATION FÖR RÄDDNINGSTJÄNST

Förbundet leds av en förbunds-/räddningschef. Den operativa räddningstjänstverksamheten leds av en operativ chef räddning som utformar förslag till anpassad organisation utifrån aktuell och redovisad riskbild. Organisationstablå normalberedskap redovisas på bilaga 3.

6.1 Förmåga

I södra Hälsingland skall det finnas en räddningstjänstorganisation med personal och utrustning i form av fordon och teknisk utrustning att hantera de mest frekventa olyckorna. Personalen inom förbundet skall ha rätt utbildning och kompetens för att kunna utföra insatserna med god förmåga.

Insatser skall kunna påbörjas inom godtagbar tid inom det geografiska området utifrån den riskbild som tagits fram. Med godtagbar inom förbundet ligger bilagd isokronkarta som underlag och har antagits av den politiska ledningen. Förmågan att hantera en insats är beroende av om insatsen hanteras av heltidspersonal, beredskapspersonal eller värn. Rätt kompetens skall finnas inom förbundet utifrån aktuell riskbild.

Inom södra Hälsingland skall det finnas en organisation för att hantera tre samtidiga typinsatser. Med typinsatser menas vanligt förekommande vardagsolyckor. Vid mer omfattande insatser löses uppgiften genom intern och/eller extern samverkan. En första insats vid något av riskobjekten enligt Riskanalysen skall kunna lösas med anställd personal och utrustning inom förbundet. Mer omfattande insatser eller uthållighetskrävande insatser löses genom extern samverkan. Med extern samverkan avses samverkan från andra blåljusmyndigheter, angränsande räddningstjänstverksamheter eller räddningstjänstorganisationer samt övriga samverkanspartners, på det mest effektiva sättet utifrån rådande förutsättningar.

Insatstider utifrån normalläge redovisas på isokronkarta, bilaga 4.

6.2 Beredskapsorganisation

Den fredstida beredskapsorganisationen är utformad och dimensionerad utifrån den kommunala riskbilden, styrkornas storlek och placering, i normalfallet, framgår av bilaga 6. Tillfälliga variationer kan förekomma under mandatperioden.

Samtliga enheter skall ha förmåga att initiera en skadeavhjälpande insats och delta i uppbyggnaden och genomförandet av de insatser som kan inträffa inom förbundets insatsområde. Initialt kan alla enheter vara understarka och då arbeta med fokus på fördröjning och skadebegränsning. Med stöd av rutiner, kompetens, övning, teknik, samverkan och aktiv ledning skall effektiv resursuppbyggnad ske för att med minsta möjliga fördröjning uppnå en resurs som kan vidta aktiva skadeavhjälpande åtgärder. Insatserna skall genomföras på ett säkert sätt ur arbetsmiljösynpunkt, dvs ledningsstruktur skall finnas för göra adekvata riskbedömningar och följa upp dem för att, vid behov revidera dem.

6.3 Ledning

Räddningsinsatserna kräver en strukturerad och väl inarbetad ledning i synnerhet om insatserna är omfattande. Den operativa ledningsorganisationen beskrivs i dokumentet "Operativ Ledning för Räddningstjänsten i södra Hälsingland". Samverkan i Hälsingland sker via ett robust uppbyggt nät, Räddningstjänst I Samverkan Cloud System (RISCS).

I vardagen hanteras systemledning formellt av räddningschef. Vid frånvaro sköts systemledning via delegation av Bib (befäl i beredskap). Insatsledning sköts normalt av Insatsledare och Styrkeledare.

6.4 Kompetens

Personalen i förbundet skall lägst inneha formell kompetens motsvarande beskrivning i nedanstående tabell.

Ledning RL	Kompetens
Befäl i beredskap, BibHä	Brandingenjör alt. IL+ regional påbyggnad eller likvärdig kompetens baserad på erfarenheter
Insatsledare, IL	Brandmästare alt. Räddningsledning B. Vid vikariat Räddningsledning A
Styrkeledare deltid, SLD	Brandförman deltid alt. Räddningsledning A-kurs
Arbetsledare, AL	Erfaren brandman som erhållit lokal arbetsledarutbildning
Brandmän	
Brandman, heltid	SMO-utbildning alt. äldre Brandman heltid utbildning. Vikariat; Räddningsinsats för RiB personal, SMO, Brandman D eller annan likvärdig utbildning.
Brandman, deltid	Brandman D alt. Räddningsinsats för RiB personal alt regional preparand med påbyggnadsblock.

6.5 Övning

För att bibehålla en god förmåga och underhålla kompetensnivån skall en ändamålsenlig och väl strukturerad övningsverksamhet ske. Övningsansvarig skall upprätta en årlig verksamhetsplan för övningsverksamheten. Vidare skall en övningsplan finnas för Räddningstjänstens personal, vilken skall omfatta verksamhet om minst 3 månader för heltidskåren och 6 månader för deltidskåreerna.

Planen skall ange vilken personal som skall delta i respektive övning, övningarnas omfattning i tid och dess innehåll.

BiB (Befäl i beredskap) skall upprätthålla ledningskompetensen genom minst 40 tim utbildning/övning per år. Heltidspersonalen skall i genomsnitt öva i snitt 4 tim/vecka (200 tim/år) och deltidspersonalen skall öva minst 50 timmar per år.

Övningarnas innehåll skall varieras så att personalens kunskaper kan vidmakthållas och vidareutvecklas, dessutom skall Arbetsmiljöverkets krav uppfyllas. Varje övning leds av en övningsansvarig och deltagande i övningar skall alltid dokumenteras i beslutat system.

6.6 Brandvattenförsörjning

I södra Hälsingland finns ett stort antal brandposter anslutna till vattenledningsnätet. Aktuell förteckning över samtliga brandposter skall finnas tillgänglig för Räddningstjänsten genom kontinuerlig dialog med VA-bolagen kring förändringar. Vid nyexploatering samt vid förnyelse av vattenledningar måste vattenledningsnätet utformas så att VA-bolagens och Räddningstjänstens sammanvägda krav uppfylls.

För säker brandvattenförsörjning skall inom verksamhetsområdet finnas prioriterade brandposter som beslutats av Räddningstjänsten i samråd med VA-bolagen. Dessa brandposter skall för områdestypen ha godtagbar kapacitet. VA-bolagen svarar för drift och underhåll av brandpostnätet och tillhörande markeringar. Bolagen ansvarar även för att de prioriterade brandposterna hålls snö och isfria, detta skall ske i samverkan med organisationen för vinterväghållning samt med Räddningstjänsten. Vid avstängning och störningar i brandvattenförsörjningen och vid avveckling av brandposter skall räddningstjänsten meddelas. Beträffande kostnaderna för brandpostnätet och dess drift gäller VA-bolagens ägardirektiv eller annan uppgörelse.

Kommunalförbundet södra Hälsingland har en ambition att jobba i samverkan med medlemskommunernas VA bolag för en säker brandvattenförsörjning.

7 TILLSYN UTIFRÅN LAG OM SKYDD MOT OLYCKOR (LSO)

Tillsyn utifrån 2 kap 2 § LSO görs på anläggningar och byggnader med syftet att säkerställa att det organisatoriska- och det tekniska brandskyddet uppfyller det som i lagen anges som ett skäligt brandskydd.

Tillsyn utifrån 2 kap 4 § LSO görs på anläggningar och byggnader där det bedrivs farlig verksamhet. Syftet är att säkerställa att verksamhetsutövaren i skäligen omfattning har beredskap med personal och material för att förhindra eller begränsa skador på människor eller miljö vid en inträffad olycka.

Urvalsfaktorer för den planerade tillsynen utifrån 2 kap 2 § LSO:

- Verksamheter som ska lämna skriftlig redogörelse enligt 2 kap 3 § LSO
- Stor risk för liv, egendom eller miljö vid en eventuell brand
- Resultat av tidigare tillsyner
- Ansökan om stadigvarande alkoholtillstånd
- Tillstånd enligt Lag om brandfarliga och explosiva varor
- Erfarenheter från inträffade bränder nationellt och internationellt

Planerade tillsyner och tillsynsintervall för perioden 2016-2018 framgår av beslutad tillsynsplan. Verksamhetstyperna och objekten som prioriteras för perioden är:

- Hem för vård och boende (HVB)
- Tillfälliga anläggningsboenden (ABT)
- Större samlingslokaler (VK2B VK2C)
- Större butiker och köpcentra
- Vårdanläggningar
- Skolor
- Hotell
- Verksamheter som bedriver farlig verksamhet som omfattas av 2 kap 4 § LSO

Utöver den planerade tillsynsverksamheten kan tillsyn även genomföras på enskilt objekt om behov föreligger.

7.1 Kompetens

Personal som utför tillsyn enligt LSO skall minst ha nedanstående kompetens:

- Genomgått kurs Tillsyn och olycksförebyggande verksamhet A alternativt Förebyggande 1
eller
- Brandingenjörsexamen

7.2 Skriftlig redogörelse

Enligt 2 kap 3 § LSO framgår att *”Ägare av byggnader eller anläggningar, där det med hänsyn till risken för brand eller konsekvenserna av brand bör ställas särskilda krav på en kontroll av brandskyddet, skall i skriftlig form lämna en redogörelse för*

brandskyddet. En nyttjanderättshavare skall ge ägaren de uppgifter som behövs för att denne skall kunna fullgöra sin skyldighet.”

I Statens räddningsverks föreskrifter om skriftlig redogörelse för brandskyddet (SRVFS 2003:10) framgår det vilka verksamheter som omfattas av ovanstående krav. (Se bilaga) Skriftlig redogörelse skall lämnas till KFSH en gång per mandatperiod eller då verksamheten eller det fysiska brandskyddet förändras.

7.3 Brandfarliga och explosiva varor

Kommunalförbundet södra Hälsingland har medlemskommunernas uppdrag att sköta tillståndsgivningen och tillsynen för brandfarliga och explosiva varor utifrån Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Planerade tillsyner och tillsynsintervall för perioden 2016-2018 framgår av beslutad tillsynsplan.

7.4 Stöd vid annan myndighetsutövning

Kommunalförbundet södra Hälsinglands förebyggande verksamhet stödjer andra myndigheters myndighetsutövning genom att yttra sig i brandskyddsfrågor vid exempelvis:

- Tillståndsgivning enligt Alkohollagen (2010:1622)
- Ny- och ombyggnationer enligt Plan och bygglagen (2010:900)
- Nyttjande av allmän plats enligt Ordningslagen (1993:1617) och lokala föreskrifter

Utöver ovanstående bistår Polismyndighetens brottsutredningar med sakkunnighetsutlåtande efter inträffade bränder.

7.5 Rengöring och brandskyddskontroll

Kommunalförbundet södra Hälsingland ansvarar för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll av anordningar såsom eldstäder och imkanaler. Rengöringen och brandskyddskontrollen syftar till att förebygga eldstadsrelaterade bostadsbränder, dels genom skötseln av anläggningen men även för att upptäcka fel och dels brister i anläggningen.

Kommunalförbundet södra Hälsingland har genom avtal uppdragit åt två entreprenörer att genomföra rengöring och brandskyddskontroll inom tilldelat distrikt (Söderhamn och Bollnäs/Ovanåker).

Kommunalförbundet södra Hälsingland kan bevilja enskild fastighetsägare att själv utföra rengöringen på den egna fastigheten eller låta någon annan behörig, enligt Myndigheten för Samhällsskydd och beredskaps krav, utföra rengöringen i fastighetsägarens ställe. Ansökan om egen rengöring skall göras skriftlig och till

ansökan skall bifogas ett brandskyddsprotokoll över anläggningen, ej äldre än tre år, för att ansökan skall prövas.

Frister för brandskyddskontroll och kompetenskrav på kontrollanten är fastställda av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap. Frister för rengöring beslutas av direktionen för Kommunalförbundet södra Hälsingland och taxorna beslutas av respektive kommunfullmäktige i den kommun som fastigheten är belägen i.

7.6 Information och rådgivning

I 3 kap. 2 § LSO framgår det att den enskilde har ett eget ansvar att upprätthålla ett skäligt brandskydd; vidare framgår det att kommunen är skyldig att genom rådgivning och information underlätta för den enskilde att uppnå ett skäligt brandskydd. Kommunalförbundet södra Hälsinglands informations- och rådgivningsarbete sker genom bland annat förbundets hemsida, särskilda informationskampanjer i massmedia, personliga kontakter och informationsträffar i samarbete med övrig kommunal verksamhet och intresseföreningar. Målgruppen för dessa riktade insatser är exempelvis medlemskommunerna samt dess bolag, skolor, privatpersoner, företag, intresseföreningar och organisationer.

7.6.1 Varning- och informationsmeddelande (VMA)

Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) är ett system med tyfoner som finns placerade i våra tätorter. Dessutom ingår det att Sveriges Radios sändningsledning går in och bryter ordinarie sändning för att ge korrekt information (gäller vid varningsmeddelanden).

Det finns två nivåer på meddelanden: varning och information. Varningsmeddelande sänds vid omedelbar fara för liv, hälsa, egendom eller miljö. Vid varningsmeddelande ges även ljudsignal med tyfonerna för det område det gäller. Informationsmeddelande kan sändas ut för att förebygga eller begränsa skador på liv, hälsa, egendom eller miljö.

Behörig att begära varningsmeddelande är räddningsledare eller anläggning med farlig verksamhet enligt 2 kap. 4 § LSO. Behörig att begära informationsmeddelande är Kommunalförbundet södra Hälsingland, medlemskommunerna samt de som har behörighet att begära varningsmeddelande. Begäran om VMA gör hos SOS-alarm som förmedlar kontakten med Sveriges Radios sändningsledning.

7.6.2 113 13

113 13 är SOS-alarms informationsnummer. Numret kan man ringa när man vill få eller lämna information vid olyckor och kriser i samhället. Det kan till exempel vara vid större stormar, influensaepidemier, större trafikolyckor, jordskalv och andra större händelser i samhället. Man kan dels få information, dels kan man lämna information om en pågående händelse.

7.6.3 Alarmering 112

Kommunen är ansluten till SOS Alarm via avtal. Alarmeringscentralen skall sköta alarmering av de räddningsresurser som kommunen angett i larmplaner, gällande avtal eller efter begäran från räddningsledaren. Alarmeringsrutinerna gäller även så långt det är möjligt även under extraordinära händelser men möjligheten finns att sköta uppgiften från räddningscentralerna i Bollnäs och Söderhamn.

Direkt alarmering av räddningsstyrka skall kunna ske från alarmeringsanordning placerad utanför samtliga räddningsstationer.

Räddningstjänsten ansvarar för drift och underhåll av utalarmerings- och kommunikationsutrustning inom hela förbundet. Vid avbrott på strömförsörjningen skall batteri back-upp finnas för minst 48 timmars drift av alarmerings- och radioutrustning.

Anläggningar skall kunna ansluta automatiska brandlarm, via förhyrd ledning eller uppringande system till alarmeringscentralen för vidarebefordran till kommunalförbundets räddningsstyrkor. Alternativt ska möjligheter finnas eller förmåga skapas att hantera automatiska brandlarm inom förbundets geografiska yta.

7.7 Telestörningar

Vid teleavbrott som stör teleförbindelserna inom kommunen skall befäl i beredskap, Bib, meddelas. Denne skall med hänsyn till omfattning i tid och drabbade områden vidta åtgärder enligt, inom länet träffad överenskommelse. Vid störningar där kommuninvånarna ej kan komma i kontakt med räddningstjänst eller akutsjukvård finns vissa förberedda alarmeringsnoder inom förbundets geografiska yta.

8 OLYCKSUNDERSÖKNING

I 3 kap. 10 § LSO framgår att inträffade olyckor ska undersökas för att i skälig omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

Kommunalförbundet södra Hälsingland genomför undersökningarna i tre nivåer beroende på hur allvarig olyckan har varit. Den lägsta nivån görs inom den befintliga utryckningsverksamheten och för den högsta nivån kan en extern utredare anlitas. Undersökningarna ligger till grund för uppföljning och utvärdering av verksamheten och är en viktig del för förebyggande och den operativa verksamheten.

9 SAMVERKAN - AVTAL

Genom samverkan och avtal löses hela skalan från små insatser där annan räddningstjänstverksamhet har kortare insatstid till omfattande insatser där erforderliga resurser eller uthållighet ej kan skapas utan samverkan. Denna samverkan regleras till stor del i förväg via civilrättsliga avtal.

Avtal finns gällande räddningsinsatser med Gästrikre Räddningstjänstförbund, Räddningstjänsten Dala Mitt och räddningstjänsterna i Hälsingland. Avtal om samverkan finns också med Region Gävleborg gällande sjukvårslarm samt SAMS larm. I övrigt utvecklas samverkan mellan blåljusmyndigheterna för en effektivare verksamhet mot tredje man.

10 UPPFÖLJNING

Kommunerna och Kommunalförbundet följer årligen upp respektive delar av de i handlingsprogrammet uppsatta målsättningarna, och ansvarar för att avvikelser och revideringsbehov hanteras gentemot Kommunfullmäktige och Direktion.

Inför varje mandatperiod, då programmet skall förnyas utarbetas ett utvärderingsdokument som kan nyttjas som beslutsunderlag för det nya programmet.

Kommunalförbundet genomför specifika uppföljningar och utvärderingar på verksamhetsnivå. Årliga verksamhetsplaner anpassade till handlingsprogrammet upprättas och följs kontinuerligt upp.

11 BILAGOR

Bilagorna redovisas i ett extra dokument till gällande handlingsprogram och redovisas separat.